

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту розпорядження Антимонопольного комітету України «Про затвердження Порядку проведення опитувань споживачів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), дослідженні ринків»

1. Мета

Проєкт розпорядження Антимонопольного комітету України «Про затвердження Порядку проведення опитувань споживачів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), дослідженні ринків» (далі – Проєкт розпорядження) розроблено з метою унормування та уніфікації підходів до проведення Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) і територіальними відділеннями Комітету опитувань споживачів та застосування їх результатів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), а також під час проведення досліджень ринків.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет відповідно до покладених на нього завдань здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» доказами у справі можуть бути будь-які фактичні дані, які дають можливість встановити наявність або відсутність порушення. Ці дані встановлюються такими засобами: поясненнями сторін і третіх осіб, поясненнями службових осіб та громадян, письмовими доказами, речовими доказами і висновками експертів.

Згідно з частиною другою статті 41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» збір доказів здійснюється Комітетом, його територіальними відділеннями незалежно від місцезнаходження доказів.

У той же час органи Комітету самостійно визначають джерела та засоби, які є необхідними для повного і об'єктивного з'ясування обставин під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), та які дають можливість встановити наявність або відсутність порушення.

Так, органи Комітету часто проводять опитування споживачів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), дослідженні ринків,

проте на законодавчому рівні процедура такого інструменту одержання доказів нерегламентована.

До того ж спеціальним законодавством у сфері захисту економічної конкуренції не визначено вимог, яким має відповідати опитування споживачів, як і не передбачено вимог до працівників органів Комітету щодо проведення опитування споживачів.

Тому у Комітеті виникла необхідність у нормативному врегулюванні проведення опитування споживачів у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), під час дослідження ринків, що слугуватиме ефективним інструментом одержання доказів та сприятиме здійсненню завдань Комітету.

Таким чином, унормування на законодавчому рівні процедури проведення опитувань споживачів забезпечить отримання Комітетом доказів у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції) та сприятиме ефективному розслідуванню таких порушень.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт розпорядження визначає загальні вимоги до проведення Комітетом і територіальними відділеннями Комітету опитувань споживачів та застосування їх результатів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), проведення Комітетом і територіальними відділеннями Комітету досліджень ринків.

Зокрема, Проєктом розпорядження визначено:

- мету та основні принципи проведення опитування споживачів;
- процедуру організації опитування споживачів;
- основні етапи та порядок проведення опитування споживачів;
- вимоги до анкети опитування споживачів.

Крім того, Проєкт розпорядження містить невичерпний перелік питань щодо яких у Комітеті та/або територіальних відділеннях Комітету може виникати потреба в отриманні додаткових доказів для встановлення фактичних обставин. Такі питання стосуються, зокрема характеру впливу певних обставин на ринкову поведінку споживачів, зокрема, що:

певні позначення (ім'я, комерційне (фірмове) найменування, торговельна марка (знак для товарів і послуг), рекламні матеріали, оформлення упаковки товарів і періодичних видань тощо) асоціюються у споживачів із конкретним суб'єктом господарювання чи товаром;

певні позначення (ім'я, комерційне (фірмове) найменування, торговельна марка (знак для товарів і послуг), рекламні матеріали, оформлення упаковок

товарів і періодичних видань тощо), на думку споживачів, схожі між собою, що може призвести до змішування з діяльністю іншого суб'єкта господарювання;

використання в господарському обігу певних позначень (імені, комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки (знака для товарів і послуг), рекламних матеріалів, оформлення упаковки товарів і періодичних видань тощо), на думку споживачів, може призвести до сплутування певних товарів, робіт або послуг;

використання в господарському обігу певних позначень (імені, комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки (знака для товарів і послуг), рекламних матеріалів, оформлення упаковки товарів і періодичних видань тощо), на думку споживачів, може призвести до змішування діяльності певних суб'єктів господарювання;

інформація, яка поширювалась, містить певний підтекст, що впливає/або може вплинути на намір споживача щодо придбання чи реалізації товарів, робіт, послуг відповідного суб'єкта господарювання;

певні товари / роботи / послуги є взаємозамінними з точки зору споживачів тощо.

Згідно з Проектом розпорядження опитування споживачів проводиться із застосуванням паперових анкет та/або шляхом розміщення електронних анкет на офіційному вебсайті Комітету та/або територіальних відділень Комітету.

Проектом розпорядження передбачено можливість осіб, які беруть участь у справі, надавати пропозиції до формування питань, які, на їх думку, потребують включення до анкет, що сприятиме повному, об'єктивному та всебічному дослідженню обставин справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), дослідження ринків.

4. Правові аспекти

Конституція України;

Закон України «Про Антимонопольний комітет України»;

Закон України «Про захист економічної конкуренції»;

Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проекту розпорядження не потребуватиме фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації будуть проведені відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної

політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проект розпорядження не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, а тому не потребує позиції відповідних заінтересованих сторін: уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект розпорядження не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект розпорядження потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством цифрової трансформації України, ДРС та НАЗК.

Проект розпорядження буде надіслано в установленому порядку Міністерству юстиції України для проведення державної реєстрації.

7. Оцінка відповідності

У Проекті розпорядження відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Проект розпорядження буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертиза Проекту розпорядження не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація Проекту розпорядження не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне

середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Удосконалення правових механізмів реалізації положень законодавства про захист економічної конкуренції, забезпечення дотримання принципу правової визначеності при реалізації повноважень Комітету
Суб'єкти господарювання	Позитивний	Сприятиме повному, об'єктивному та всебічному дослідженню обставин справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), під час дослідження ринків.

Голова Антимонопольного
Комітету України

Ольга ПІЩАНСЬКА

«__» _____ 2023 р.